Primorske novice

Država: Slovenija

Stran: 7

Površina: 268 cm^2

15.09.2026

Torek

1 / 1

NOVA GORICA • *Pisma, ki sta si jih pošiljala Srečko Kosovel in Fanica Obid - Mirjam, so zaživela tudi v predstavi Jesen moje mladosti*

Cenjeni g. Kosovel in gospodična Mirjam - drug drugemu draga

Kakor v nedavno izdani knjigi Ali vi še kaj pišete? Dopisovanje (1922-1926) tako Fanica Obid - Mirjam in Srečko Kosovel tudi v intimni predstavi Jesen moje mladosti, ki jo je v koprodukciji SNG Nova Gorica in EPK GO! 25 zasnovala Patricija Jurinčič Finžgar, stketa nadvse vznemirljiv odnos, ki gledalce posrka vase v negotove čase razmišljujočih, razgledanih, globokih, ustvarjalnih in pogumnih mladih ljudi.

V predstavi Jesen moje mladosti Srečka Kosovela upodobi Nejc Kravos in Hela Beltram pa Fanica Obid - Mirjam.

• **Maja Pertič Gombač**

Predstavo *Jesen moje mladosti* navdihuje dopisovanje med Fanico Obid - Mirjam in Srečkom Kosovelom med letoma 1922-1926, ki je v skrbnem uredniškem objemu **Aleša Bergerja** letos pri Mladinski knjigi izšlo z naslovom Ali vi še kaj pišete? Na oder je dokumentarno pravljico, kot jo je poimenovala, v obliki dialoga postavila **Patrizia Jurinčič Finžgar**, igralka ansambla SNG Nova Gorica, ki je vešča intimnih avtorskih projektov, kakršna sta bila denimo *Moj Devetsto* (priredba monologa Alessandra Baricca) ali *Kaplja soli* (s poezijo Edelmana Jurinčiča). Tokrat je bila tako avtorica priredbe kakor režiserka, scenografinja in kostumografinja, posebej srečno roko pa je imela pri izbiri mladih glavnih igralcev: **Nejca Kravosa** v vlogi mladega pesnika in **Hele Beltram** kot Fanice Obid.

Odnos, ki se razcveta

Pred očmi občinstva, ki obkroža tri strani prizorišča, četrto pa je prepuščeno igralcema, zaživi odnos med mladima človekoma v drugačnem času, drugačnem tudi v tem, da so si ljudje, če so želeli ostati v stiku, pisali pisma. Zato igralca prve misli drug drugemu preberета kar iz omenjene knjige, kjer so prvič pisma objavljena tako, da lahko bralec sledi nastanku odnosa, ki nedvomno presega običajno prijateljsko naklonjenost, a obenem ostaja nedorečen, morda tudi neizživet ... Podobno rast odnosa skozi pisano, v predstavi kakopak na glas izrečeno besedo, spremlja gledalec, ki se ne more (tako kakor bralec knjige in tudi siceršnjih Kosovelovih ali Obidinih zapisov) načuditi zrelosti, globini premislekov, ubeseditvi dvomov, jeze, skrbi, kljubovalnosti neprijaznemu času, zavedanju moči umetnosti, pomenu literature, slovenskega jezika ... O čem vse sta dvajsetinnekajletnika razmišljala! In postopoma se tudi na odru iz prvotnih nagovorov "Cenjeni g. Kosovel!" in "Gospodična Mirjam!" vzdušje preobrne v "Dragi Srečko!" in "Draga gospodična!" Po večini iz Ljubljane in Tomaja so pisma potovala v smeri Tolmina, od koder je bila njegova kolegica pesnica in pozneje aktivistka Fanica Obid, in nazaj v Ljubljano, ki je bila na drugi strani meje, ali v Tomaj - Tomadio sul Carso.

Tudi ženski emancipaciji

Prizorišče EPICentra se izkaže kot posrečen dogajalni prostor brez pravega odra, na eni od ožjih stranic sta za mizo tehnika, oblikovalka zvoka **Katja Likar** in oblikovalec luči **Abiral Khadka** (svetlobo podpisuje Matjaž Bajc), ki ju med drugim v enem od prizorov mimogrede Fanica ogovori in jima ponudi kavo. Preprosto scenografijo pravzaprav soustvarita igralca z lestvami in s pomočjo grafoskopa, s katerim osvetljujeta predmete oz. ljudi in na steno projicirata sugestivne sence, bodisi samega pesnika, med pisanjem pisma, bodisi para, ki to ni nikoli postal, pa tudi dele pesmi Astralna erotika ...

Da živita v času fašizma, izvemo že uvodoma, ko Fanica pove, da je "pod nadzorstvom (laškim), ki skrbno pazi name, da ja ne učinim kaj za naš narod. Tako je stanje odrešenih bratov in sester v konviktu". Posebej posrečen je tudi prizor, ko Srečko s pomočjo ventilatorjev v zrak razpiha delčke svojih misli na papirčkih, kakor v zmedi in stiski ... Eden udarnejših delov je tisti, ko zaživijo Faničine misli o ženski emancipaciji, o tem, recimo, da "dokler bo njihova vsaka druga beseda mož", bodo ženske "igračke in ljubice". Glas Anice Kosovel, Srečkove sestre, nekajkrat opiše njun odnos, med drugim pove, da Fanice Srečko prav gotovi ni ljubil (česar gledalec na temelju slišanega težko verjame) in da ga je obiskala na smrtni postelji v Tomaju.

Zdaj nekoliko vzneseno, spet drugič zamišljeno in s pravo mero skrbi ali navihanosti v melodiji glasu igralca delujeta izjemno naravno, lika prikupita občinstvu do te mere, da vzbudita tudi nemalo ganotja. Svoje k vzdušju nedvomno prispeva glasba **Andrejke Možina**, ki jo je na posnetku izvedla še s **Camillo Collet** in **Mihaelo Peca**, violinski parti pa so zazveneli s Kosovelove violine.

Predstava je nedvomno ena tistih, ki so z oznako nujno morajo ogledati tudi ali že kar zlasti mladi. Govori namreč tudi o dobi, ko so negotovosti navkljub mlada srca bila v silnem ritmu upora zlu. •

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!